

Propozycja zmiany

W projekcie ustawy - *Prawo wodne (druk nr 1529)* w art. 264 po ustępie 7 dodaje się ustępy 8 i 9 w brzmieniu:

Art. 264.

8. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat rocznych za oddanie w dzierżawę nieruchomości lub urządzeń wodnych, niebędących mieniem, o którym mowa w art. 260 ust. 1, których oddanie w dzierżawę nastąpiło w drodze bezprzetargowej, uwzględniając rodzaj działalności, na potrzeby której następuje oddanie w dzierżawę.

9. W przypadku poniesienia przez podmiot biorący w dzierżawę nakładów inwestycyjnych związanych z poprawą stanu technicznego oddawanej w dzierżawę nieruchomości lub urządzenia, o których mowa w ust. 8, zwalnia się ten podmiot z opłat za oddanie w dzierżawę do czasu zwrotu tych nakładów inwestycyjnych.

Uzasadnienie

Obecnie pracuje w Polsce 761 elektrowni wodnych o łącznej mocy 993,995 MW¹, które średnio wytwarzały w ostatnich latach około 2 tys. GWh/rok energii elektrycznej pochodzącej z dopływu naturalnego. Działające obecnie elektrownie wykorzystują techniczny potencjał hydroenergetyczny krajowych rzek zaledwie w około 17%, tymczasem w krajach europejskich poziom ten średnio wynosi 50%. W przypadku przedsięwzięć hydroenergetycznych najkorzystniejszym z punktu widzenia ochrony środowiska oraz opłacalności inwestycji rozwiązaniem jest budowa elektrowni wodnych przy istniejących budowlach piętrzących. Z danych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej wynika, że w Polsce tylko 4,5 procent spośród zinwentaryzowanych budowli piętrzących będących własnością Skarbu Państwa wykorzystywanych jest do produkcji energii. Szacuje się, że udostępnienie inwestorom piętrzeń stanowiących majątek Skarbu Państwa pozwoliłoby na uruchomienie nawet 8 tysięcy mikro i małych elektrowni wodnych.²

Konieczność wykorzystania tego potencjału dostrzeżono w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, gdzie jednym z projektów strategicznych jest **"zwiększenie wykorzystania i rozwój hydroenergetyki poprzez eliminację barier administracyjnych w obszarze inwestycji w zakresie hydroenergetyki, rozwój przemysłu wytwarzającego urządzenia na potrzeby energetyki wodnej oraz zagospodarowanie lub odbudowę istniejących piętrzeń będących własnością Skarbu Państwa na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej"**.

¹ Dane Urzędu Regulacji Energetyki na dzień 31 grudnia 2016 roku (www.ure.gov.pl)

² Mapa RESTOR Hydro <http://www.restor-hydro.eu/en/tools/mills-map/> oraz Geoportal KZGW <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>

Brak skutecznych regulacji w zakresie udostępniania inwestorom obiektów piętrzących stanowi do tej pory jedną z poważniejszych barier inwestycyjnych w sektorze MEW. W będącym przedmiotem obrad Sejmu projekcie ustawy Prawo wodne wprowadzono przepisy regulujące zasady udostępniania inwestorom państwowych obiektów piętrzących wodę. Będzie się to odbywać w drodze przetargów, przy czym, wprowadzono od tej zasady pewne wyjątki, umożliwiając oddawanie obiektów w użytkowanie również w drodze bezprzetargowej m.in. w przypadku, gdy rozporządzenie nieruchomości „następuje na rzecz podmiotu władającego istniejącą infrastrukturą wybudowaną na nieruchomości zgodnie z przepisami prawa budowlanego”, a także "następuje w związku z wykonaniem lub eksploatacją urządzenia wodnego, jeżeli wydano pozwolenie wodnoprawne". Zapisy o trybie bezprzetargowym stanowią częściowe wypełnienie postulatów wnoszonych od dawna przez branżę MEW. Jednak, aby nowe przepisy pozwoliły w większym stopniu zagospodarować niewykorzystany potencjał hydroenergetyczny ponad 8 tysięcy istniejących stopni wodnych, konieczne jest ich **uzupełnienie o wskazanie delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia określającego stawki opłat za użytkowanie piętrzeń udostępnianych bezprzetargowo**. W naszej opinii stawka ta powinna być jednolita i z góry określona (analogicznie jak w przypadku udostępniania gruntów pod wodami płynącymi), a dodatkowo w przypadku poniesienia przez inwestora biorącego w użytkowanie budowlę piętrzącą **nakładów inwestycyjnych związanych z poprawą jej stanu technicznego**, inwestor powinien być zwolniony z opłat za użytkowanie budowli do czasu zwrotu tych nakładów. Należy przy tym zaznaczyć, że mówiąc o nakładach inwestycyjnych związanych z poprawą stanu technicznego obiektu piętrzącego nie mamy na myśli dostosowania budowli do celów planowanej działalności, lecz nakłady na poprawę kondycji obiektów służących retencji wodnej.

Z analiz naszego stowarzyszenia wynika, że realizacja rentownych inwestycji w małe elektrownie wodne, przy aktualnym poziomie osiąganych przychodów i ponoszonych kosztów będzie możliwa, gdy opłata roczna za użytkowanie budowli piętrzącej **nie będzie przekraczać 6 % wartości przychodów netto z tytułu sprzedaży wyprodukowanej energii elektrycznej w OZE** (z uwzględnieniem przychodów ze sprzedaży energii, praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia i wszelkich przychodów uzyskiwanych w ramach systemu wsparcia, z którego korzysta wytwórca).

Zaproponowana konieczność określenia stawki opłat za użytkowanie piętrzeń wynika z analizy kondycji finansowej sektora hydroenergetycznego, która uległa w ostatnich latach znacznemu pogorszeniu. Fakt ten wynika m.in. z załamania na rynku świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych, a co za tym idzie ze znacznej redukcji przychodów elektrowni wodnych. Co więcej, zgodnie z ustawą o odnawialnych źródłach energii, od 2020 będzie miała miejsce stopniowa likwidacja możliwości korzystania z instrumentów wsparcia przez istniejące MEW. Dlatego ważne jest, by stawka opłat za użytkowanie budowli piętrzących była uzależniona od osiąganych przez wytwórcę przychodów, a dzięki temu dostosowana do jego możliwości finansowych.

Zwolnienie z opłat za użytkowanie budowli do czasu zwrotu poniesionych nakładów inwestycyjnych poprawiających stan techniczny budowli piętrzącej pozwala natomiast dostosować warunki umowy do konkretnego obiektu.